

gg5-2
2e

STARTNOTITIE

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

DE WIEKEN / VINKENHOEF

10 november 1998

Adecs bv
in opdracht van:
Gemeente Amersfoort

Willemskade 14
8011 AD ZWOLLE
tel. 038 - 4254321
fax. 038 - 4254328

STARTNOTITIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De Wieken/ Vinkenhoef

afrt.rap.jA.98.002

10-11-98

ir. J.F. van den Adel

Advanced Decision Systems

Willemskade 14
8011 AD Zwolle
Tel.: 038 - 425 43 21
Fax.: 038 - 425 43 29

SAMENVATTING

Gemeente Amersfoort zal een structuurplan maken voor een gebied van circa 275 hectare. Ongeveer 70 hectare zal ingericht worden als bedrijventerrein en een deel van het plangebied zal in de toekomst nodig zijn voor de uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en de ontsluiting van Vathorst inclusief bijkomende werken. De resterende gebieden zullen overwegend ongewijzigd blijven.

Het bedrijventerrein is noodzakelijk om ook in de toekomst aan de regionale vraag naar bedrijventerreinen te kunnen blijven voldoen.

In het plangebied en in de gebieden direct grenzend aan het plangebied komen belangrijke waarden (oogpunt landschap, natuur en cultuurhistorie) voor. Echter, de ontsluiting van Vathorst, de toenemende mobiliteit en uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en de toenemende bedrijvigheid in het gebied maken dat sprake is van een sterke autonome ontwikkeling van het gebied. De aanleg van een bedrijventerrein betekent dus een ingreep en meegaan in de autonome ontwikkeling van het gebied waarbij positieve en negatieve effecten zijn te onderscheiden.

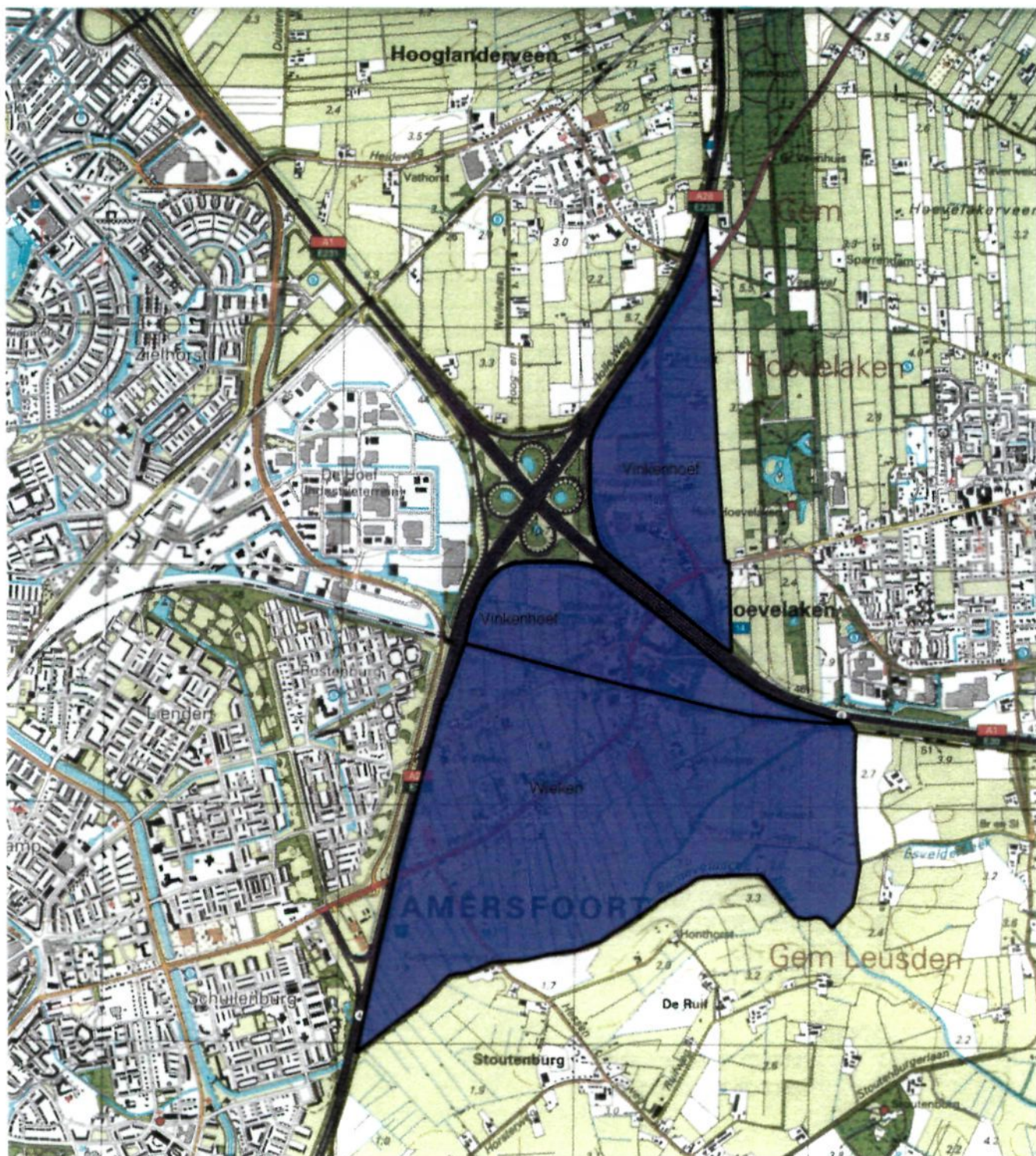
De startnotitie van de milieu-effectrapportage is de formele start van de m.e.r.-procedure. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen om de inbreng van de milieu-aspecten in de ruimtelijke ordeningplannen te waarborgen. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan het eerste ruimtelijke plan dat in de mogelijke aanleg voorziet, namelijk het structuurplan. Deze startnotitie zal gedurende vier werkweken terinzage liggen. Gedurende deze periode is het mogelijk een inspraakreactie in te dienen bij het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amersfoort. Daarnaast zullen diverse wettelijke adviseurs om advies voor het op te stellen Milieu-EffectRapport worden gevraagd.

0 INHOUDSOPGAVE

0	INHOUDSOPGAVE	0-0
1	INLEIDING	1-1
2	ACHTERGRONDEN.....	2-2
2.1	Algemeen	2-2
2.2	Behoeftte	2-2
2.3	Lokatiekeuze	2-3
2.4	Probleemstelling	2-4
2.5	Onzekerheden	2-5
2.6	M.e.r.-plicht.....	2-5
2.7	Procedure.....	2-6
2.8	Ambities en doelstellingen	2-7
2.9	Betrokkenen	2-8
2.10	Inpraak.....	2-8
3	BELEID, GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN.....	3-10
3.1	Algemeen	3-10
3.2	Beleid.....	3-10
3.3	Genomen besluiten	3-11
3.4	Te nemen besluiten	3-12
4	HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING	4-13
4.1	Plangebied en onderzoeksgebied	4-13
4.2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	4-13
5	VOORGENOMEN ACTIVITEIT	5-15
5.1	Algemeen	5-15
5.2	Inrichting van het plangebied	5-15
6	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....	6-16
6.1	Algemeen	6-16
6.2	Milieu-invloeden en -gevoeligheden.....	6-16
6.3	Effecten per aspect.....	6-17
6.4	Woon-, werk- en leefmilieu	6-19
6.5	Duurzaamheid	6-19
7	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	7-20
7.1	Algemeen	7-20
7.2	Vaststellen criteria en criteriawaarden.....	7-20
7.3	Genereren modellen en afweging varianten	7-20
8	LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	8-21
9	EVALUATIE	9-22
10	PRESENTATIEVORM MER.....	10-23

Bijlagen:

- 1 Verzamelmatrix lokatiekeuze
- 2 Beschrijving plangebied

Figuur 1.1 Plangebied De Wieden/ Vinkenhoef

1 INLEIDING

Gemeente Amersfoort zal een structuurplan maken voor een gebied van circa 275 hectare. Ongeveer 70 hectare zal ingericht worden als bedrijventerrein en een deel van het plangebied zal in de toekomst nodig zijn voor de uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en de ontsluiting van Vathorst inclusief bijkomende werken. De resterende gebieden zullen overwegend ongewijzigd blijven.

Het gebied wordt De Wieken en Vinkenhoef genoemd.

Onder 'De Wieken' wordt verstaan zowel het gebied begrensd door de rijksweg A28, de spoorlijn en Hogeweg, als het gebied begrensd door de A28, Hogeweg en Barneveldsebeek.

Onder het gebied 'Vinkenhoef' wordt hier verstaan zowel het gebied begrensd door de rijksweg A1, de rijksweg A28 en de spoorlijn als het gebied begrensd door A1, A28 en de (nieuwe) gemeentegrens met Hoevelaken.

Beide gebieden zijn aangegeven in figuur 1.1.

In het op 1 juli 1994 vastgestelde Streekplan van de provincie Utrecht [1] wordt de locatie De Wieken reeds met name genoemd als reservelocatie verstedelijking.

Voor de Wieken en Vinkenhoef is de mogelijkheid van een bijzondere bedrijvenbestemming genoemd in het kader van de ontwikkeling van Vathorst.

De behoefte aan meer bedrijventerreinen is onderbouwd in de regionale bedrijventerreinvisie De Wieken/ Vinkenhoef en de startnotitie De Wieken/ Vinkenhoef [2, 3].

De behoefte aan ruimte om te groeien is aanleiding geweest voor een grenscorrectie tussen Hoevelaken en Amersfoort.

Doel van de milieu-effectrapportage is om inzicht te krijgen in de te verwachten effecten van de inrichting van het gebied voor het milieu.

Het Milieu-EffectRapport is een wetenschappelijk document, dat er toe dient om de besluitvorming rond het plangebied, met name het deel bedrijventerrein, te onderbouwen.

Het heeft als zodanig de status van een deelbijdrage aan een plan, waarvan de uitvoering zal (dienen) plaats te vinden in de jaren 2001 tot en met 2013.

In hoofdstuk 2 zullen enige achtergronden van de plannen worden toegelicht. Hoofdstuk 3 gaat in op beleid, genomen en te nemen besluiten. De huidige situatie en de autonome ontwikkeling alsmede de gevolgen voor het milieu zullen in hoofdstukken 5, 5 en 6 worden beschreven. In hoofdstuk 7 zal de onderzoeksmethodiek aan bod komen. Tenslotte zal in hoofdstukken 8, 9 en 10 worden ingegaan op leemten in kennis en informatie, evaluatie en de presentatievorm van het m.e.r.

2 ACHTERGRONDEN

2.1 Algemeen

De achtergronden betreffende de plannen en deze startnotitie tot realisatie van een nieuw bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef worden in dit hoofdstuk kort behandeld.

Allereerst zal de behoefte aan een nieuw bedrijventerrein binnen de gemeente Amersfoort kort worden beschreven in paragraaf 2.2, vervolgens komt de lokatiekeuze -paragraaf 2.3- aan bod, waaruit de probleemstelling -paragraaf 2.4- is afgeleid.

Bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein kunnen een aantal onzekerheden worden onderscheiden (paragraaf 2.5).

In paragraaf 2.6 zal de verplichting tot het doorlopen van de milieu-effectrapportage worden beschreven gevolgd door de bijbehorende procedure (paragraaf 2.7).

Tenslotte worden de ambities en doelstellingen, de betrokkenen en de inspraak behandeld in paragrafen 2.8 tot en met 2.10.

2.2 Behoefte

In het kader van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) en het structuurplan De Wieken/ Vinkenhoef, alsook voor de STIREA-aanvraag van werkstad is een regionale onderbouwing noodzakelijk van een markt- en ontwikkelingsvisie voor de betreffende terreinen. In de regionale bedrijventerreinvisie De Wieken/ Vinkenhoef [2] wordt ingegaan op de nut en noodzaak van een uitbreiding van het aantal hectaren bedrijventerrein en wordt een kwantitatieve en kwalitatieve visie gegeven. belangrijke uitkomsten zijn:

1. Het geraamde tekort aan bedrijventerreinen in het gewest Eemland bedraagt 55 hectare netto;
De Wieken en Vinkenhoef bieden hiervoor capaciteit (waarbij een deel van het terrein qua fasering over 2005 heen zal lopen).
2. In de toekomst zal in de regio de beroepsbevolking sneller groeien dan de werkgelegenheid;
Om een evenwichtige woon- en werkbalans te krijgen, zal ruimte geboden moeten worden voor bedrijvigheid in de regio.
3. Beleidsmatig gezien past de ontwikkeling van bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef zowel in het rijksbeleid als in het provinciaal beleid (opvang werkgelegenheid, goede bereikbaarheid, corridorvorming, et cetera).
De filosofie is dat er ruimte moet worden geboden aan bedrijvigheid (Beleidsnota Ruimte voor Economische Activiteiten).

2.3 Lokatiekeuze

Binnen de grenzen van de gemeente Amersfoort komen, nog afgezien van de omvang van het bedrijventerrein met de milieucategorieën 1 tot en met 5, de volgende gebieden in aanmerking:

1. Coehorst-Weerhorst;
2. Hoogland-West;
3. Zeldert;
4. Vathorst-West;
5. Vathorst-Noord;
6. 'De Lugt';
7. Vinkenhoef;
8. Wieken I;
9. Wieken II;
10. Esveld/ Stoutenburg¹.

In figuur 2.1 staan de betreffende gebieden weergegeven.

In het kader van de vraagstelling van de provincie Utrecht aan de gemeente Amersfoort de bouw van 3000 woningen mogelijk te maken, boven op het programma van 10.000 woningen in Vathorst, is een Quick-scan [9] uitgevoerd naar de milieuwaarden in bovengenoemde gebieden.

In een bijgevoegde verzamelmatrix (bijlage 1) zijn deze waarden nader aangeduid. Deze matrix is, gecombineerd met de aanwezige kennis van de gebieden, in beginsel ook bruikbaar om een locatiekeuze voor een plangebied - gezien vanuit de milieuwaarden - nader te onderbouwen.

Uit de matrix blijkt dat de gebieden Coelhorst-Weerhorst, Zeldert, Wieken II en Esveld/ Stoutenburg vanwege de hoge milieuwaarden als laatste in aanmerking komen om te voorzien in een bedrijventerrein voor de milieucategorieën 1 tot en met 5.

Van éénzelfde omvang van middelhoge milieuwaarden kan Hoogland-West daaraan toegevoegd worden. Resteren nog de gebieden Vathorst-West, Vathorst-Noord, 'De Lugt', Vinkenhoef en Wieken I.

Bij een vergelijking tussen de resterende gebieden komt Vinkenhoef vanwege een zeer geringe omvang van middelhoge milieuwaarden als eerste in aanmerking voor een bedrijventerrein en vervolgens de gebieden Wieken I en 'De Lugt'.

Vathorst-West en Vathorst-Noord zijn vanwege de aanwezige 'stilte', de afwezigheid van onveiligheid als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen en de afwezigheid van ongewenste luchtkwaliteit waardevoller voor andere functies dan bedrijfsactiviteiten. Als er een functiewijziging noodzakelijk is, dan komt daarvoor eerder de functie wonen en/ of recreatie in aanmerking. Een woonfunctie direct naast de woonfunctie Vathorst is minder milieu-belastend dan een bedrijventerrein. Bovendien moet een dergelijk bedrijventerrein, ter voorkoming van ongewenste

¹ Stoutenburg-Noord

menging van economisch verkeer en woonverkeer in het woongebied Vathorst, hier speciaal ontsloten worden op de rijkswegen door nieuw aan te leggen wegen. De aanwezige infrastructuur (rijksweg A1, rijksweg A28, Hogeweg, Barneveldseweg, Nijkerkerstraat) in de gebieden Wieken I en 'De Lugt' hebben deze milieunadelen niet. Deze gebieden komen dan ook als eerste in aanmerking om voor een deel te ontwikkelen als bedrijventerrein.

In 'De Lugt' (oostelijk deel) en de Wieken II (zuidelijk deel) kunnen de waardevolle milieugebieden gescheiden worden gehouden van een te ontwikkelen bedrijventerrein. De effecten van het toekomstige bedrijventerrein De Wieken/Vinkenhoef op deze waardevolle delen kunnen maximaal beperkt blijven door het beschikbare instrumentarium voor milieubeheersing te benutten.

Op grond van voornoemde overwegingen ontstaat het beeld van een te ontwikkelen gebied, dat ligt tussen de A28, Het Hoevelakense Bos, de A1, en de Barneveldse Beek.

Een groot deel van het gebied in de oksels van verkeersplein Hoevelaken is vanwege de slechte luchtkwaliteit beslist ongeschikt als woongebied.

Om het resterende deel van het gebied geschikt te maken voor de wettelijk vereiste 'stilte' langs wegen zullen geluidwerende voorzieningen langs de rijkswegen in de orde van 12 meter hoog boven maaiveld moeten worden gemaakt.

De toekomstige reconstructie van de rijkswegen en het verkeersplein Hoevelaken, alsmede de reconstructie van de Nijkerkerstraat en de Hogeweg (vnl. Vathorst verkeer) vergroten de omvang van de voor een woonfunctie ongeschikte milieuzones in het gebied. Het gebied kan dan ook afgeschreven worden geschouwd voor de realisatie van omvangrijke woningbouw, zodat - gezien vanuit het milieu en mede ook vanwege de directe ligging langs de rijkswegen - een deel van dit gebied een economische functie zal worden gegeven.

2.4 Probleemstelling

In het plangebied en in de gebieden direct grenzend aan het plangebied komen belangrijke waarden (oogpunt landschap, natuur en cultuurhistorie) voor.

De ontsluiting van Vathorst, de toenemende mobiliteit en uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en de toenemende bedrijvigheid in het gebied maken dat sprake is van een sterke autonome ontwikkeling van het gebied.

De aanleg van een bedrijventerrein betekent een ingreep en meegaan in de autonome ontwikkeling van het gebied waarbij positieve en negatieve effecten zijn te onderscheiden.

Besluit milieu-effectrapportage, 1994

Onderdeel C: Activiteiten en besluiten, ten aanzien waarvan het maken van een Milieu-EffectRapport verplicht is

	kolom 1	kolom 2	kolom 3
1.3	Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, anders dan bedoeld onder 1.1 en 1.2	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélente van 5 km of meer buiten de bebouwde kom	Vaststelling van het tracé of plan door het provinciaal bestuur of gemeentebestuur, dan wel vaststelling van een ruimtelijk plan, wanneer dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet.
20.1	Aanleg van een bedrijfsterrein	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer	Vaststelling van een ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet

Tabel 2.1 m.e.r.-plichtige besluiten 1994

Ontwerp wijziging van het besluit milieu-effectrapportage 1994

Voorpublicatie in de Staatscourant

Onderdeel D: Activiteiten en besluiten waarvoor een nadere beoordeling nodig is

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3
1.1	Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 km of meer	Vaststelling van het tracé of plan door het provinciaal bestuur of gemeentebestuur, dan wel vaststelling van een ruimtelijk plan, wanneer dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet
1.2	Wijziging of uitbreiding van: - een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg; - een weg bedoeld onder 1.3 van onderdeel C	In gevallen waarin de wijziging of uitbreiding betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 km of meer	Vaststelling van het tracé of plan door het provinciaal bestuur of gemeentebestuur, dan wel vaststelling van een ruimtelijk plan, wanneer dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet
11.3	Aanleg, wijziging of uitbreiding van een bedrijventerrein	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 75 hectare of meer	Vaststelling van een ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg, wijziging of uitbreiding voorziet

Tabel 2.2 m.e.r.-plichtige besluiten of nadere beoordeling, maart 1999

2.5 Onzekerheden

Bij de voorbereiding en beoogde realisatie van een bedrijventerrein moeten twee onzekerheden voor ogen worden gehouden:

- ten behoeve van de economie en werkgelegenheid is het noodzakelijk dat op ieder moment voldoende uitgeefbaar terrein beschikbaar is. Uitgeefbare terreinen moeten aansluiten op de eisen en wensen van de bedrijven (grootte, ligging, hinder, et cetera);
- het ontwerpen en planologisch vastleggen, almede het realiseren van een bedrijventerrein kost veel tijd.

De combinatie van bovenstaande aspecten leidt tot een situatie dat een bedrijventerrein als De Wieken/ Vinkenhoef wordt ontwikkeld op basis van prognoses van de toekomstige behoefte aan bedrijventerrein.

De lange doorlooptijd van het project maakt dat de uitgangspunten en doelstellingen op basis waarvan het terrein wordt ontwikkeld tijdens het planproces moeten worden bijgesteld of verlaten. Het is dus zinvol om de voorbereidingstijd zo kort mogelijk te houden en tijdens de voorbereiding zoveel mogelijk vrijheidsgraden open te laten. Voordelen van een dergelijke aanpak zijn onder andere: de mogelijkheid om in te spelen op signalen vanuit de maatschappij, in kunnen spelen op de (markt)ontwikkelingen en verbetering van de kwaliteit van het eindproduct.

2.6 M.e.r.-plicht

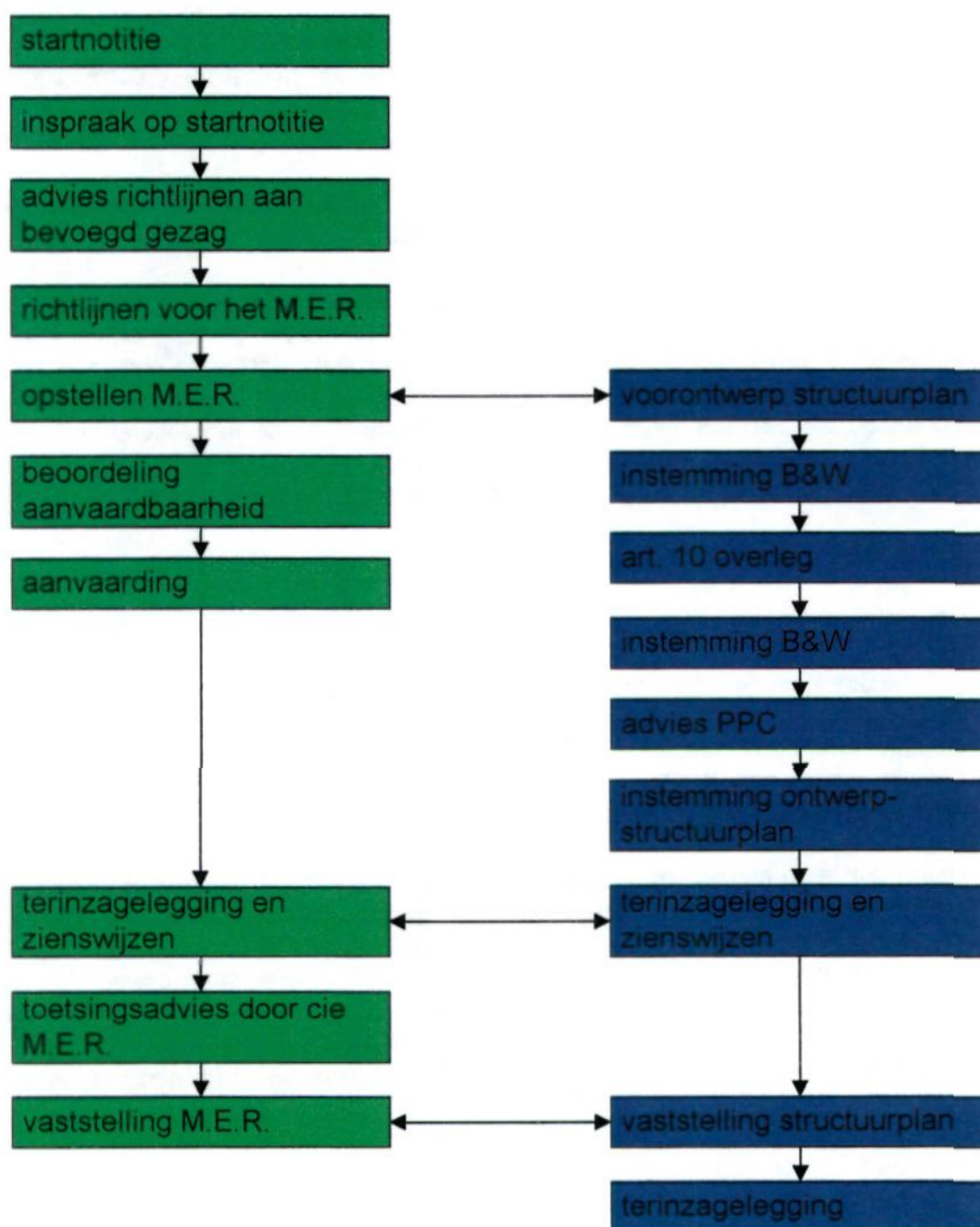
Conform het Besluit milieu-effectrapportage [5] is een terrein van 70 hectare niet m.e.r.-plichtig (milieu-effectrapportage). Conform het besluit m.e.r. is een terrein van 100 hectare m.e.r.-plichtig. Op zich lijkt in dit geval dus geen sprake van een m.e.r.-plicht. Indien er in de nabije toekomst echter sprake zal zijn van een "zone industrielawaai" dan telt het gebied binnen de zone ook mee en zal al snel de 100 hectare worden bereikt. Ook een naar boven bijstellen van de terreinbehoefte kan in dit stadium niet worden uitgesloten.

Daarnaast is de aanleg van een weg over het terrein van 2 x 2 rijstroken met een lengte van meer dan vijf kilometer ook m.e.r. plichtig. Uit verkeersplan Vathorst [6] en uitgevoerde indicatieve verkeersberekeningen blijkt de aanleg van een weg van totaal vier rijstroken (2 x 2 rijstroken) noodzakelijk. De ontsluitingsweg met vier rijstroken, vanaf de tunnel onder de A28 naar Vathorst tot en met afrit Amersfoort, heeft een lente van 2 tot 4 kilometer (exclusief reconstructies van de afritten en kruisingen). In naaststaande tabel (tabel 2.1) is een overzicht gegeven van de m.e.r.-plichtige besluiten.

Tenslotte kan de grens voor de m.e.r.-plicht voor aanleg van bedrijventerreinen in bijzondere gevallen, ter beoordeling van het bevoegd gezag, vanaf 14 maart 1999 worden bijgesteld naar 75 hectare [7]. In naaststaande tabel (tabel 2.2) is een overzicht gegeven van de activiteiten of besluiten waarvoor nader onderzoek gewenst is.

Milieu-effectrapportage

Structuurplan

Figuur 2.2 Koppeling MER - Structuurplan

Een structuurplan waarin de aanleg van bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef wordt voorzien zal op grond van bovenstaande overwegingen in principe door de gemeente Amersfoort als een m.e.r.-plichtig besluit worden beschouwd.

Daarnaast acht de initiatiefnemer het van groot belang dat de bestaande milieuwaarden en potenties goed in de planvorming worden betrokken.

Het doorlopen van de m.e.r.-procedure biedt hiervoor een uitstekende waarborg.

2.7 Procedure

Ten aanzien van onderhavig bedrijventerrein is in principe en drietal planniveaus denkbaar, waarvoor een MER gemaakt kan worden, t.w.:

- het streekplan;
- het structuurplan;
- het bestemmingsplan.

In dit geval wordt de milieu-effectrapportage gekoppeld aan het structuurplan en wel om de volgende redenen.

- Vanwege de Wet voorkeursrecht gemeenten moet voor oktober 1999 een ontwerp-bestemmingsplan of ontwerpstructuurplan terinzage worden gelegd. Gezien de resterende tijd tot oktober 1999 is moet, in verband met de doorlooptijd van de procedure, eerst een structuurplan worden opgesteld.
- Het structuurplan is dus het eerste ruimtelijk plan dat in de mogelijke aanleg van het bedrijventerrein voorziet.
- Het initiatief is gericht op de realisering van een bedrijventerrein binnen het plangebied waarvoor een structuurplan wordt gemaakt.
- De locatie van het bedrijventerrein binnen het plangebied alsmede de exacte omvang van het bedrijventerrein zijn nog niet bepaald.
- Aan het vastgestelde Streekplan van de provincie Utrecht is reeds een locatiekeuze MER gekoppeld.

De resultaten van de m.e.r.-procedure worden bij het ontwerp voor het ruimtelijke plan betrokken. De MER zal dus als sturend instrument bij de integrale planvorming worden ingezet. De wijze waarop de milieu-effectrapportage is gekoppeld aan het op te stellen structuurplan is in figuur 2.2 weergegeven.

In paragraaf 2.8 is aangegeven hoe op lagere schaalniveaus de milieu-effecten zullen worden betrokken in de planvorming.

2.8 Ambities en doelstellingen

Het streven is de gevolgen van het milieu objectief in kaart te brengen en bij de planvorming te betrekken.

Naast de verplichting tot doorlopen van de m.e.r.-procedure wordt door de initiatiefnemer belang gehecht aan het zorgvuldig afwegen van milieu-aspecten in de planvorming.

De ambities en doelstellingen op structuurplanniveau hebben betrekking op de punten:

1. bestaande natuurwaarden handhaven en/ of potenties scheppen;
 2. cultuurhistorische elementen zo mogelijk handhaven;
 3. waardevolle landschapselementen bewaren of versterken;
 4. oriëntatie op de snelweg in verband met bestaande milieubelasting;
 5. oriëntatie op de woongebieden in verband met minimaliseren vervoer;
 6. beschermen van het landelijk gebied tegen autonome ontwikkelingen;
 7. bestaande functies zoals wonen in het plangebied heroverwegen.
- Ad. 6. Tot de autonome ontwikkelingen in het gebied behoren de uitbreiding van de snelwegen en knooppunt Hoevelaken, de reconstructie van de Hogeweg en Nijkerkerstraat (of nieuw aan te leggen), de reconstructie van de afritten en kruisingen, de toenemende bedrijvigheid in het gebied.
- Ad. 7. Ten gevolge van de stijgende milieu-belasting van de snelwegen en de fysieke uitbreiding van de infrastructuur is de ontwikkeling van de plannen voor De Wieken/ Vinkenhoeve aanleiding de bestaande functies in –delen van- het gebied te heroverwegen.

De ambities met betrekking tot de inrichting van een bedrijventerrein richten zich deels op het milieuhygiënisch beheersbaar maken van het terrein met betrekking tot de milieugevoelige leefomgeving en deels op milieubeheeraspecten, waarbij het accent ligt op een ketenbeheerbenadering.

Uitgangspunt is dat zowel bij de milieuhygiënische als bij de milieubeheerbenadering voor milieu en economie sprake is van een te bereiken win-win situatie. De gemeentelijke organisatie rond de bedrijfsvestigingen dient daarop tijdig te worden afgestemd, met name met betrekking tot de milieudienstverlening bij elk individueel bedrijf voordat een bedrijf haar investeringsplannen definitief heeft afgerond.

Het is gewenst dat de principes van een milieu-effectrapportage zich blijven herhalen gedurende de uitwerking van de plannen.

Bij de inrichting van het terrein moeten ook op snelle wijze de milieu-opties in beeld kunnen worden gebracht. Op een nog lager schaalniveau moeten de individuele bedrijfsprocessen kunnen worden nagegaan om een maximaal milieu-resultaat te kunnen bereiken.

Tenslotte zal ook een beheerplan voor het bedrijventerrein moeten worden uitgewerkt, zodat de te handhaven en ontwikkelen landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en milieukundige kenmerken en waarden in stand blijven.

2.9 Betrokkenen

Namens de gemeente zal het college van Burgemeester en Wethouders (vertegenwoordigd door de wethouder R.O.) als Initiatiefnemer (IN) optreden en de raad (vertegenwoordigd door de wethouder Milieu) als Bevoegd Gezag (BG).

Wettelijke adviseurs dienen volgens de Wet Milieubeheer te worden betrokken bij de procedure.

Naast de commissie voor de milieu-effectrapportage zijn dat de inspectie ruimtelijke ordening, de inspectie milieuhygiëne en de directie LNV.

Ook de Provinciaal Planologische Commissie en de raden van de aangrenzende gemeenten Leusden en Hoevelaken wordt advies gevraagd.

Tenslotte kan iedereen door middel van de inspraakprocedures zijn/ haar mening, wensen en standpunten ter kennis brengen van het bevoegd gezag.

Voorts zijn er instellingen, die kennis van het gebied in huis hebben en lokale belangen vertegenwoordigen.

Gedacht wordt aan de Provincies Utrecht en Gelderland, Waterschap Vallei en Eem, Waterleidingbedrijf Midden Nederland en Rijkswaterstaat directie Utrecht.

Deze instellingen worden bij het opstellen van het MER betrokken.

Een kleine werkgroep zal namens de initiatiefnemer het MER voorbereiden, en tegelijkertijd zorg dragen voor een zo goed mogelijke integratie in het structuurplan.

2.10 Inspraak

Algemeen

In deze startnotitie wordt een verantwoording en specificatie gegeven van bovengenoemd voornemen ofwel initiatief, zodat op grond daarvan een aanvang kan worden gemaakt met de m.e.r.-procedure. De totale m.e.r.-procedure inclusief de termijnen zijn in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer vastgelegd.

De startnotitie biedt informatie voor het bevoegd gezag, de bevolking, de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie voor de m.e.r.) en de wettelijke adviseurs.

Op basis van de startnotitie stelt het bevoegd gezag de richtlijnen vast. De richtlijnen worden vastgesteld nadat advies is verkregen van de Commissie voor de m.e.r., waarin tevens de adviezen van de wettelijke adviseurs zijn opgenomen en rekening is gehouden met de inspraakreacties op de startnotitie.

De richtlijnen vormen tezamen met de startnotitie vertrekpunt voor het opstellen van het Milieu-EffectRapport voor De Wieken/ Vinkenhoef. Het Milieu-EffectRapport zal door het bevoegd gezag ook weer worden getoetst aan de richtlijnen.

Inspraakreactie

Op deze startnotitie is inspraak mogelijk. De inspraakreacties zullen worden betrokken bij het opstellen van de richtlijnen voor de milieu-effectrapportage.

De startnotitie ligt gedurende 4 werkweken (van 2 december 1998 tot en met 18 december 1998 en van 4 januari 1999 tot en met 12 januari 1999) ter inzage in het stadhuis Amersfoort.

In deze periode kunnen reacties worden ingediend bij:

Gemeente Amersfoort
T.a.v. College van Burgemeester en wethouders
Postbus 4000
3800 AE Amersfoort

Reacties op de startnotitie dienen uiterlijk 12 januari 1998 te zijn verzonden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amersfoort.

Gedurende de periode van inspraak wordt door de initiatiefnemer een informatiebijeenkomst georganiseerd.

3 BELEID, GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

3.1 Algemeen

Reeds bestaande plannen en opvattingen vormen tevens een belangrijke inhoudelijke informatiebron en zullen ook als zodanig gebruikt worden. De voorgenomen activiteiten zullen in het MER getoetst worden aan het rijks-, provinciaal- en regionaal- en gemeentelijk beleid. In paragraaf 3.2. zijn beleidsstukken genoemd op drie verschillende niveaus (rijk-, provincie-/ regio- en gemeenteniveau).

In het MER zal onderscheid gemaakt worden tussen plannen die formeel gesanctioneerd zijn en als zodanig uitgangspunten vormen voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein, plannen die in procedure zijn en van belang zijn om rekening mee te houden en politieke visies en meningen omtrent het gebied in kwestie.

In paragrafen 3.3 en 3.4 zijn genomen en te nemen besluiten genoemd.

3.2 Beleid

3.2.1 Rijksbeleid

Op het niveau van rijksbeleid zijn onder meer de volgende stukken van belang.

- Structuurschema verkeer en vervoer II.
- Meerjarenraming Infrastructuur en Transport (MIT).
- Natuurbeleidsplan.
- Structuurschema groene ruimte.
- VINEX.
- VINAC.
- Visie Stadslandschappen.

3.2.2 Provinciaal en regionaal beleid

In het in 1994 vastgestelde streekplan voor de provincie Utrecht [1] is de lokatie De Wieken reeds aangewezen als reservelokatie verstedelijking in de regio Amersfoort. Lokatie Vinkenhoef wordt in het streekplan van de provincie Gelderland, vastgesteld 1996, genoemd als te handhaven gebied [4].

Per 1-1-1998 is een grenscorrectie doorgevoerd waarbij ten behoeve van stadsuitleg het gebied Vinkenhoef onderdeel van de provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort is geworden.

Beleidsstukken welke op provinciaal en regionaal niveau van belang zijn, betreffen onder meer:

- Streekplan provincie Utrecht, 1994;
- Streekplan provincie Gelderland, 1996;
- Intergemeentelijke structuurvisie (ISVE), 1992;
- Beleidsplan Natuur en Landschap provincie Utrecht, 1992;
- Plan veiligstelling Gebieden Ecologische Hoofdstructuur, 1996;
- Werkdocument Ecologische Verbindingszones, 1993;
- Plan van aanpak Gelderse Vallei, 1993;
- Plan van aanpak verdrogingsbestrijding, 1998;
- Uitgangspunten integraal inrichtingsplan Valleikanaal Amersfoort, 1998;

3.2.3 Gemeentelijk beleid

De behoefte aan een uitbreiding van de hoeveelheid bedrijventerrein is reeds in hoofdstuk 2.2 behandeld.

Op gemeentelijk niveau zijn onder andere de volgende nota's van belang:

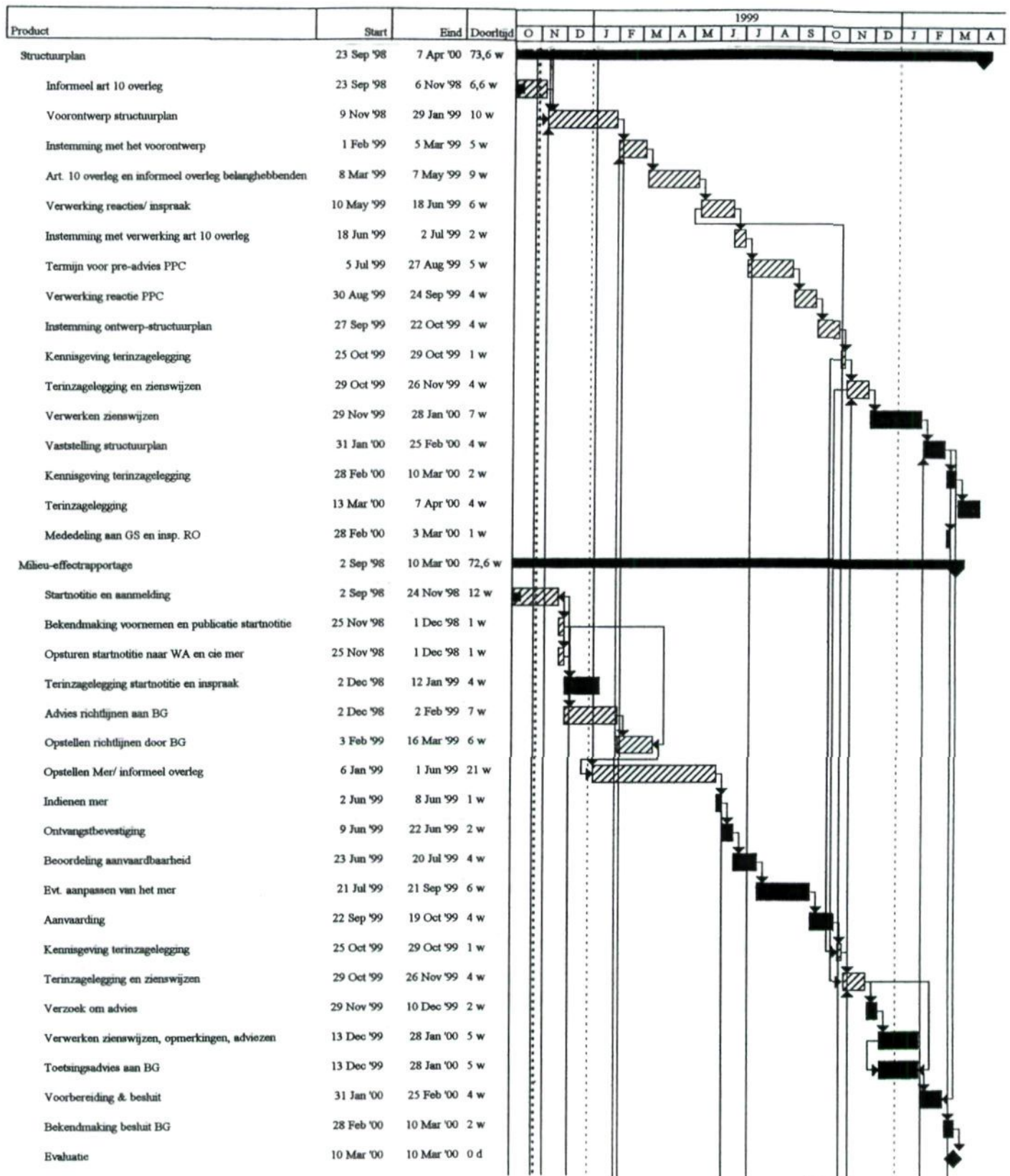
- Startnotitie De Wieken/Vinkenhoef, 1998;
- Kaderstellende notitie De Wieken/ Vinkenhoef, 1998;
- Landschapsbeleidsplan Amersfoort, 1996;
- Landschapsbeleidsplan Hoevelaken, 1999;
- Verkeer & Vervoerplan Amersfoort, 1996;
- Verkeersplan Vathorst, 1998;
- Bestemmingsplannen Buitengebied, Hoevelaken en Vathorst;

3.3 Genomen besluiten

Op 21 april 1998 heeft het college van B&W de zogenaamde startnotitie De Wieken/Vinkenhoef [3] vastgesteld. Met het vaststellen van deze beleidsnotitie is door de Raad de 'of'-vraag beantwoord en kan worden overgegaan tot de planvoorbereiding (het 'hoe').

Op 24 november 1998 heeft het college van B&W onder meer het volgende besloten:

- vaststelling van de startnotitie voor de milieu-effectrapportage;
- ter inzage legging van de startnotitie voor de milieu-effectrapportage;
- vaststelling van het communicatieplan en de uitvoering ervan.

Figuur 3.1 Planning

3.4 Te nemen besluiten

Het Milieu-EffectRapport wordt gekoppeld aan de procedure tot het vaststellen van een structuurplan voor het plangebied.

Het ontwerp-structuurplan dient, ten behoeve van de verlenging van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten, vóór 31 oktober 1999 ter inzage te zijn gelegd.

Om als uitgangspunt voor het op te stellen structuurplan te dienen zal de m.e.r.-procedure en het opstellen van het Milieu-EffectRapport zo spoedig mogelijk starten.

De aanvaarding van het MER door het bevoegd gezag is gepland in september/oktober 1999. Het MER zal gelijk met het ontwerp-structuurplan ter inzage worden gelegd.

Op basis van het structuurplan zal de provincie Utrecht gevraagd worden het streekplan te herzien.

Ook is het structuurplan uitgangspunt voor het op te stellen bestemmingsplan. De gegevens uit de MER zullen ook op dit planniveau van toepassing zijn. De procedures van het structuurplan en het bestemmingsplan zullen zoveel mogelijk parallel geschakeld worden.

In figuur 3.1 is de planning van de genoemde ruimtelijke procedures weergegeven.

4 HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

4.1 Plangebied en onderzoeksgebied

Onder plangebied wordt verstaan het gebied waarop het structuurplan van toepassing wordt.

In het raadsbesluit van 31 oktober 1997 is het gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd op locatie 'De Wieken'.

Sinds 1 januari 1998 behoort het gebied Vinkenhoef ten oosten en ten zuidoosten van knooppunt Hoevelaken, voorheen gemeente Hoevelaken, tot het grondgebied van de gemeente Amersfoort.

Vooruitlopend op de totstandkoming van een structuur- of bestemmingsplan heeft de gemeenteraad per 20 februari 1998 het voorkeursrecht gevestigd voor het gebied 'Vinkenhoef'. Op de in figuur 4.1 afgebeelde kaart wordt het plangebied aangegeven. De omvang van het totale plangebied is circa 275 hectare.

Het onderzoeksgebied is groter van omvang, omdat daarbij ook de grensoverschrijdende invloeden gezien moeten worden.

Een duidelijke begrenzing van dit gebied is niet aan te geven, omdat van tevoren niet vaststaat, hoever de diverse invloeden zullen reiken. Het gebied binnen de stippellijn van figuur 4.1 mag worden opgevat als 'onderzoeksgebied', dat tijdens het onderzoek misschien bijgesteld moet worden.

4.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

De waarden in het onderzoeksgebied vanuit natuur, landschap en cultuurhistorie zijn onder andere in de Systeemanalyse De Wieken/ Vinkenhoef [11] en in het cultuurhistorisch onderzoek De Wieken/ Vinkenhoef [12] beschreven.

Voor een korte beschrijving van het onderzoeksgebied zie bijlage 2.

4.2.1 Huidig gebruik

Het gebied wordt op dit moment op verschillende manieren gebruikt:

1. agrarische bedrijven (intensieve landbouw en veeteelt (runderen en varkens);
2. wonen;
3. bedrijven;
4. infrastructuur (wegen, spoorwegen en leidingen).

Reeds enige jaren ontstaat op verschillende plaatsen bedrijvigheid bij woningen en voormalige boerenbedrijven. De verwachting is dat dit bij autonome ontwikkeling verder toe zal nemen.

De ontsluiting van Vathorst richting de afritten Hoevelaken en Amersfoort zal door het plangebied gaan lopen. De woonfunctie in het gebied komt steeds verder onder druk vanwege de milieubelasting uit het knooppunt Hoevelaken, de fysieke uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en de ontsluiting van Vathorst.

4.2.2 Autonome ontwikkeling

De afgelopen decennia is de bedrijvigheid rondom de woonfunctie enorm toegenomen. De vier functie agrarisch gebruik, wonen, werken en infrastructuur komen door elkaar voor in het plangebied. Een deel van de toename van de bedrijvigheid in het gebied is niet tot staan te brengen zonder een bestemmingswijziging, de verwachting is dat de agrarische functie van het gebied steeds verder onder druk zal komen te staan.

De autonome ontwikkeling van de infrastructuur in het gebied De Wieken/ Vinkenhoef bepaald voor een groot deel de toekomstige ontwikkelingen, kwaliteiten en inrichting.

De hoofdinfrastructuur voor de ontsluiting zal moeten worden aangepast als gevolg van de bouw van de wijk Vathorst (de verkeersproductie van het bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef en derden is relatief klein). De aanleg van een weg met vier rijstroken lijkt, blijkens eerste kwantitatieve berekeningen door bureau Goudappel-Coffeng, noodzakelijk. Ook kruisingen en afritten dienen te worden gereconstrueerd en/ of verplaatst.

Een deel van het plangebied zal door Rijkswaterstaat worden gereserveerd voor de beoogde uitbreiding van knooppunt Hoevelaken en als bebouwingsvrije zone. De terreinomvang die hiervoor nodig zal zijn is op dit moment nog onbekend.

Het zogenaamde nulalternatief, de autonome ontwikkeling van het gebied zonder de aanleg van bedrijventerrein De Wieken/ Vinkenhoef zal in de MER vanzelfsprekend worden uitgewerkt.

5 VOORGENOMEN ACTIVITEIT

5.1 Algemeen

Voor de Wieken en Vinkenhoef is de mogelijkheid van een bijzondere bedrijvenbestemming genoemd in het kader van de ontwikkeling van Vathorst. In het *streekplan van de provincie Utrecht [1]* is De Wieken reeds genoemd als reservelokatie verstedelijking. Deze mogelijke bestemming van de klaverbladkwadranten ten behoeve van bedrijven komt voort uit planologische en economische overwegingen.

Om binnen het plangebied een goede afweging van de inrichting te kunnen maken, zal het structuurplan betrekking hebben op het gehele gebied waarop de Wet Voorkeursrecht van toepassing is verklaard.

Het bedrijventerrein, circa 70 hectare, is slechts een deel van het circa 275 hectare grote plangebied. Voor de bepaling van de exacte omvang en grenzen van het bedrijventerrein binnen het plangebied dient enerzijds nadrukkelijk rekening te worden gehouden met landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden van de verschillende gebieden (m.n. het gebied tussen Hogeweg en Barneveldse Beek en het Hoevelakense Bos). Anderzijds spelen voor de begrenzing de mogelijkheden tot inpassing van de bestaande bedrijven en woningen, m.n. buurtschap Vinkenhoef (rondom de afrit van de A1). De inpassing van de infrastructuur door het plangebied (een autonome ontwikkeling) en de ruimtereservering voor Rijkswaterstaat (snelwegen en knooppunt Hoevelaken alsmede de afritten) zal ook in de planvorming (moeten) worden betrokken.

5.2 Inrichting van het plangebied

Het totale plangebied heeft een omvang van 275 hectare. Ongeveer 70 hectare hiervan zal worden ingericht als bedrijventerrein, de aanleg van de infrastructuur en de ruimtereserveringen voor Rijkswaterstaat zullen ook een aanzienlijk deel van het plangebied betreffen, het resterende gebied zal overwegend ongewijzigd blijven.

Op het bedrijventerrein zullen bedrijven in milieucategorieën 1 tot en met 5, conform de V.N.G.-brochure bedrijven en milieuzonering (1992), worden gehuisvest. Hierbij wordt door de gemeente Amersfoort een aan de lokale situatie aangepaste categorie-indeling gehanteerd. Gedacht wordt aan de volgende verdeling

25	ha	bedrijven milieucategorie 1 tot en met 3
17	ha	bedrijven milieucategorie 4 en 5
42	ha	netto = 70 ha bruto

In het gebied waar bedrijven categorie 4 en 5 kunnen worden gehuisvest zijn in principe ook bedrijven uit lichtere milieucategorieën toegestaan. Het bedrijventerrein zal worden verdeeld in twee zones voor bedrijven: een zone categorie 1 tot en met 3 en een zone categorie 4 en 5 (ook categorieën 1 tot en met 3 kunnen hier vanzelfsprekend worden toegelaten).

6 GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

6.1 Algemeen

De inrichting van een deel van het plangebied als bedrijventerrein en de autonome ontwikkeling hebben gevolgen voor het huidige milieu. De milieu-effectrapportage zal antwoord moeten geven op de vraag hoe hier het beste mee om te gaan. In het gebied komen waardevolle en minder waardevolle elementen voor. In paragraaf 6.2 zullen in algemene zin milieu-invloeden en –gevoeligheden worden beschreven. In paragraaf 6.3 zal kort worden ingegaan op de gevolgen voor het milieu per aspect.

6.2 Milieu-invloeden en –gevoeligheden

Milieu-invloeden van de voorgenomen activiteit hebben betrekking op het feitelijke ruimtebeslag en op de afstandsafhankelijke invloeden.

Bij het feitelijke ruimtebeslag van het bedrijventerrein wordt in principe gekeken naar de gebiedsfuncties, zoals in dit geval de landbouw, wonen, werken, verkeer, natuurwaarden, bodem- en grondwater.

In het MER gaat het om gevoelige functies/ eigenschappen als:

- geomorfologie, hydrologie en aardkundige waarden;
- natuur (flora en fauna);
- cultuurhistorie;
- landschappelijk waardevolle elementen.

De afstandsafhankelijke invloeden omvatten geluid, geur, stof, lokale luchtverontreiniging, externe veiligheid en visuele invloed op het landschap.

Daarbij gaat het om functies/ eigenschappen als:

- wonen;
- bestaande bedrijvigheid;
- natuur (m.n. de fauna);
- openheid landschap, zichtlijnen en landschappelijke patronen.

Aparte aandacht krijgen de invloeden als gevolg van verkeersaantrekkende werking (m.n. vrachtverkeer).

In het MER wordt op het verdwijnen van de landbouweconomische waarden en wonen niet ingegaan, omdat deze op zich belangrijke zaken in het ruimtelijk-functioneel afwegingsproces aan de orde komen.

In het kader van Dubo wordt gekeken naar die aspecten die in het kader van het structuurplan van belang zijn. Deze zijn:

- waterbeheer;
- wijze van ophogen van het terrein;
- wijze van integratie van omgevingsfactoren in het ontwerp.

In feite wordt hiermee gedetailleerder informatie meegenomen dan voor een structuurplan strikt noodzakelijk. Daarnaast zullen, zoals gesteld in paragraaf 2.8, de principes van een milieu-effectrapportage op lagere schaalniveaus in een vroegtijdig stadium worden herhaald.

De gedetailleerde informatie in het MER is van belang voor het maken van een bestemmingsplan op basis van het structuurplan. Het bestemmingsplan zal vervolgens de basis zijn voor de uitwerkingsplannen per deelgebied. Deze procedures en activiteiten zullen zoveel als mogelijk parallel worden geschakeld om tijdswinst te boeken.

Voor enkele gegevens over het plan- en studiegebied, zie bijlage 2

6.3 Effecten per aspect

Bodem, grond- en oppervlaktewater

Bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein op de hoger gelegen delen dient zoveel mogelijk te worden aangesloten op de bestaande bodemopbouw en geomorfologie. Verdroging moet worden tegengegaan door - indien mogelijk - zoveel mogelijk regenwater te infiltreren.

In het plangebied komen enkele lokale verontreinigde plaatsen voor. Indien op deze plaatsen bedrijventerrein wordt gerealiseerd, dan is dit aanleiding voor versnelde sanering.

Geluid, luchtverontreiniging en externe veiligheid

De gevolgen van het bedrijventerrein met betrekking tot daarvan afkomstige geluidsbelastingen, luchtverontreiniging en onveiligheid, veroorzaakt door bedrijven en verkeer, worden in hoofdzaak bepaald door vroegtijdig te maken keuzen aangaande:

- van vestiging uit te sluiten bedrijven;
- toe te laten bedrijfstypen;
- geschikte bedrijfslokaties;
- clustering van gelijksoortige bedrijfstypen;
- bronmaatregelen bij bedrijven;
- oriëntatie milieubronnen;
- inrichting van het bedrijfsterrein en bedrijfsgebouwen;
- handhaafbare vergunningsvoorschriften;
- planuitvoering ;
- controles en toezicht.

In het algemeen geldt dat de milieugevolgen groter zijn naarmate milieukeuzen in een later stadium van de besluitvorming over en omtrent bedrijfsvestigingen respectievelijk bedrijfsprocessen worden gemaakt.

Natuur

De ontwikkeling van een bedrijventerrein op een bepaalde plaats zal gevolgen hebben voor de bestaande natuurwaarden op die plaats. Daarentegen kan afhankelijk van de inrichting weer nieuwe natuur ontstaan. Onder andere de hooggelegen dekzandruggen bieden potenties voor nieuwe natuur, droge schraallanden e.d., welke niet in het gebied voorkomen in de huidige situatie. De afwisseling van kwel- en infiltratiegebieden biedt ook potenties voor het realiseren van afwisselende natuur in en om het aan te leggen bedrijventerrein en de infrastructuur. De ecologische hoofdstructuur langs de Hoevelakendse beek zal worden gerespecteerd en waar mogelijk ondersteund in de rest van het plangebied.

Landschap

Daar waar bedrijventerrein wordt gerealiseerd zal het bestaande landschap veranderen. Indien dit bijdraagt aan de kwaliteit van het plan dient te worden gestreefd naar blijvende herkenbaarheid van het oorspronkelijke landschap.

Cultuurhistorie

De cultuurhistorie van het gebied komt tot uiting in een aantal relict en landschapstypen in het plangebied.

Inrichting als bedrijventerrein van een deel van het gebied hoeft niet per definitie het verdwijnen van de cultuurhistorische kenmerken in het gebied te betekenen.

Mobiliteit

De beperking van de mobiliteit moeten vooral worden gezocht in het aanbod van alternatieven en de oriëntatie van de bedrijvenlocatie op de stad. De stad dient ook via de weg bereikbaar te blijven, maar niet tegen iedere prijs.

Door het creëren van een bedrijventerrein met goede verbindingen naar de stad is een uitgangssituatie geschapen voor beperking van de mobiliteit. Er zullen echter ook goede ontsluitingen op de rijkswegen moeten worden gerealiseerd om congestie te voorkomen op deze belangrijke verbindingroutes met het achterland.

Het verkeersaanbod uit Vathorst alsmede extern verkeer moet bij de planvorming als gegeven worden beschouwd.

Het bedrijventerrein moet worden opgenomen in een fijnmazig netwerk van sociaal veilige langzaam verkeer routes en deel gaan uitmaken van het te realiseren regionaal netwerk van hoogwaardig openbaar vervoer.

De mogelijkheid van een treinstation of transferium op of zeer nabij de locatie wordt onderzocht. Ook de mogelijkheid van een spooraansluiting zal te zijner tijd worden onderzocht.

6.4 Woon-, werk- en leefmilieu

Op de plaats in het plangebied waar het bedrijventerrein zal worden gerealiseerd, zal de grootste verandering in het woon-, werk- en leefmilieu optreden.

Bij autonome ontwikkeling (uitbreiding snelwegen en knooppunt Hoevelaken alsmede de wegen naar afritten Hoevelaken en Amersfoort en de toenemende bedrijvigheid rond de woningen in het gebied) zal de kwaliteit echter zeker teruglopen.

Bij ontwikkeling van een bedrijventerrein als buffer met een goede overgangszone naar het buitengebied zal de kwaliteit van het totale plangebied en het aanliggende buitengebied kunnen verbeteren ten opzichte van een autonome ontwikkeling.

6.5 Duurzaamheid

Bij de ontwikkeling van een deel van de lokatie tot bedrijventerrein is op veel punten milieuwinst te bereiken ten opzichte van een standaardontwikkeling.

Nader onderzoek tijdens opstellen van het Milieu-EffectRapport en tijdens de verdere planontwikkeling moet uitwijzen met welke speerpunten de meeste winst valt te behalen.

In deze fase van de planontwikkeling valt onder andere te denken aan:

1. compact bouwen;
2. grondbalans;
3. waterhuishoudkundig systeem;
4. infrastructuur;
5. mogelijkheden scheppen openbaar vervoer/ langzaam verkeer.

In een latere fase van de planvorming komen materiaalgebruik, flexibel en duurzaam bouwen, doorlichten van bedrijven, aanleg van een grijswaternet, warmtebuffering, realisatie centrale voorzieningen et cetera aan de orde.

7 ONDERZOEKSMETHODIEK

7.1 Algemeen

Het onderzoek bestaat in principe uit een aantal fasen: inventarisatie, vaststellen criteria, vaststellen waarden, genereren modellen, afweging van de varianten, verantwoording van het onderzoek en de keuzen in een Milieu-EffectRapport.

De inventarisatie van de beschikbare gegevens is afgerond en de aanvullende onderzoeken zijn in gang gezet.

Een volgende stap is de formele start van de m.e.r.-procedure en het opstellen van het Milieu-EffectRapport.

7.2 Vaststellen criteria en criteriawaarden

De sturende factoren zullen worden geïdentificeerd en in een computermodel worden opgenomen. Per element (meestal een bestaande kavel) zullen voor ieder criterium - zo mogelijk objectief bepaalde - waarden worden ingevoerd.

Met behulp van de computer kunnen, afhankelijk van de (numerieke) input en de weging van de criteria onderling, een oneindig aantal varianten worden gegenereerd (en direct grafisch worden weergegeven). De keuzen voor de criteria en criteriawaarden zullen steeds moeten worden verantwoord.

7.3 Genereren modellen en afweging varianten

Door de criteria ten opzichte van elkaar te wegen, kan het aantal modellen worden beperkt en kunnen MMA en voorkeursmodel worden vastgesteld. In ieder geval zullen de modellen de volgende alternatieven moeten omvatten:

- het zogenaamde nulalternatief; dit is het alternatief waarbij bezien wordt om welke milieu-effecten en -gevoeligheden het gaat als het bedrijventerrein niet aangelegd wordt (bij autonome ontwikkelingen);
- de alternatieven die vanuit de initiatiefnemerszijde van belang worden geacht, waarbij in het MER aangegeven wordt wat de belangrijkste milieu-effecten zijn;
- het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA); dit is het alternatief, dat vanuit milieu-optiek gezien het gunstigst is met daarbij de aantekening dat ook dit alternatief vanuit de initiatiefnemerszijde als haalbaar moet worden geacht;
- het voorkeursalternatief, dat is een synthese van het MMA en de initiatiefnemersalternatieven.

De meest milieuvriendelijke indeling wordt verkregen door aan te geven welke plekken zich vanuit milieuoogpunt het meest lenen voor een bepaalde functie. De waardering van de criteria onderling zal zo goed mogelijk worden vastgesteld en dient in ieder geval steeds te worden verantwoord in de rapportage.

Het gehele onderzoek zal moeten worden verantwoord in een Milieu-EffectRapport en voor iedere belanghebbende toetsbaar zijn. Naar aanleiding van reacties gedurende de m.e.r.-procedure kan bijstelling van het MER noodzakelijk zijn. Na vaststellen van het MER dient de evaluatie plaats te vinden.

8 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Het MER dient van een zodanig niveau te zijn dat daarop op verantwoorde wijze besluitvorming kan plaatsvinden; zowel het initiatief als het milieu zijn daarmee gediend.

Bij het aangeven van leemten in kennis worden derhalve twee criteria gehanteerd:

- de relevantie van de informatie om tot een besluit omtrent het structuurplan te komen (niet minder en niet meer);
- de mate van beschikbaarheid van gegevens.

In het MER wordt een overzicht gegeven van leemten in kennis en informatie.

Indien voor de besluitvorming essentiële gegevens ontbreken zal aanvullend onderzoek plaatsvinden.

9 EVALUATIE

Na vaststellen van het Milieu-EffectRapport door het bevoegd gezag (de gemeenteraad van Amersfoort) zal de evaluatiefase ingaan.

Het Milieu-EffectRapport dient een gedegen basis te zijn in het proces van voortgaand initiëren, sturen en monitoren van diverse milieumaatregelen in de planvoorbereiding en planrealisatie.

Het structuurplan is namelijk het eerste plan dat in de aanleg van het bedrijventerrein voorziet, volgend op het structuurplan zal een bestemmingsplan worden opgesteld dat weer de basis wordt voor de uitwerking van de plannen per fasegebied.

In deze verschillende stadia zijn verschillende kansen en bedreigingen voor het milieu aan de orde waarop vroegtijdig ingespeeld dient te worden.

Het is gewenst dat de principes van een milieu-effectrapportage zich blijven herhalen gedurende de uitwerking van de plannen.

Bij de inrichting van het terrein moeten ook op snelle wijze de milieu-opties in beeld kunnen worden gebracht. Op een nog lager schaalniveau moeten de individuele bedrijfsprocessen kunnen worden nagegaan om een maximaal milieu-resultaat te kunnen bereiken.

Tenslotte zal ook een beheerplan voor het bedrijventerrein moeten worden uitgewerkt, zodat de te handhaven en ontwikkelen landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en milieukundige kenmerken en waarden in stand blijven.

10 PRESENTATIEVORM MER

Het MER omvat:

- een hoofdrapport met tekeningen waarop de alternatieven en bijbehorende milieu-effecten staan aangegeven;
- een samenvatting, waarin met name de bestuurlijke en maatschappelijk relevante aspecten van het MER beschreven worden.

Het MER wordt voorzien van bijlagen, rapporten met technische achtergrondinformatie en een literatuur- en begrippenlijst.

Referentielijst

- 1 Provincie Utrecht, 1994, Streekplan Provincie Utrecht, Provincie Utrecht.
- 2 Metrum b.v., 1998, 1-e concept regionale bedrijventerreinvisie De Wieken/ Vinkenhoef, Metrum b.v.
- 3 Gemeente Amersfoort, 1998, Startnotitie De Wieken/ Vinkenhoef, Gemeente Amersfoort afdeling SOB/ RO.
- 4 Provincie Gelderland, 1996, Streekplan Gelderland Stimulans voor ontwikkeling, ruimte voor kwaliteit en zorg voor omgeving, Provinciaal bestuur van Gelderland.
- 5 Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 1994, Besluit milieu-effectrapportage.
- 6 Goudappel-Coffeng, 1998, Verkeersplan Vathorst eindconcept, AMF031/Nta/171, Goudappel-Coffeng b.v.
- 7 Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 1998, Ontwerp wijziging van het besluit milieu-effectrapportage 1994. Voorpublicatie in de Staatscourant.
- 8 Provincie Utrecht, 1992, Beleidsplan Natuur en landschap provincie Utrecht, Provincie Utrecht Dienst Ruimte en Groen.
- 9 Nieuwland Advies, 1998, Milieukwaliteit niet verstedelijkte gebieden Amersfoort, Nieuwland Advies b.v.
- 10 Gemeente Amersfoort/ Nieuwland Advies, 1996, Landschapsbeleidsplan Amersfoort, Nieuwland Advies.
- 11 Witteveen+Bos, 1998, Gebiedsinventarisatie en systeemanalyse De Wieken/ Vinkenhoef, Witteveen+Bos raadgevende ingenieurs b.v.
- 12 Melchior, augustus 1998, Cultuurhistorisch onderzoek De Wieken/ Vinkenhoef, Wetenschappelijk Onderzoeks- Adviesbureau voor Cultuurhistorie , Landschap en Ruimtelijke Ordening.
- 13 DHV Milieu en Infrastructuur b.v., 1998, Akoestisch onderzoek De Wieken/ Vinkenhoef, .
- 14 DHV Milieu en Infrastructuur b.v., versie 1 augustus 1998 (concept), Luchtkwaliteit in De Wieken/ Vinkenhoef verspreidingsberekeningen, registratienummer ML-IN980792, DHV Milieu en Infrastructuur b.v.

- 15 DHV Milieu en Infrastructuur b.v., versie 1 september 1998 (concept), Externe veiligheid in De Wieken/ Vinkenhoef risicostudie met behulp van IPO-RBM, registratienummer P3129-01-001, DHV Milieu en Infrastructuur b.v.
- 16 DHV Milieu en Infrastructuur b.v., versie 1 juli 1998 (concept), inventariserend bodemonderzoek toekomstig bedrijventerrein klaverblad Hoevelaken, inventarisatie bodemverontreiniging, saneringskosten en vergunde geurcirkels, registratienummer ML-BH981838.
- 17 OD205, 198, De Wieken/ Vinkenhoef visueel ruimtelijke analyse en waardering, registratienummer 2107-401, OD205 stedenbouw, onderzoek en landschap b.v.

Bijlage 1 Verzamelmatrix

	Coelberts/Neerhort	Hoogland-Hort	Leidert	Valhort-Hort	Valhort-Noord	'De Ligt'	Vinkenboed	Mikken-I	Mikken-II	Ervid/Voerburgh
landschap										
structuurgevend onderdeel	++	++	++						++	++
herkenbaarheid/identiteit	++	+	++			+		+	++	++
relatie buiten gemeente	++		++		+	+			++	++
uniek	++	+	++						++	++
natuur										
onderdeel ecologisch systeem	+	+	+		+			+	+	+
actuele natuurwaarden	++	+	++	+	+	+		+	++	++
relaties met de omgeving	++	+	++		+	+		+	++	++
milieu										
waterkwaliteit			+	+	+	+			+	+
waterrelaties met de omgeving	+	+	++	+	++	++		+	++	++
bodemhistorie	++	+	++	+	+			+	++	++
archeologische waarde en cultuurhistorie	++	++	++				+	+	++	++
weinig hinder van geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid.		+	+	+	+					
beleid										
onderdeel Groene Vingers en Casco	++	+	+				+	+	++	++
onderdeel PEHS	+								+	+

Een plusje geeft een hogere waarde voor de milieuparameter aan. De milieuparameters zijn onderling niet vergelijkbaar. Een optelsom gaat niet op. Nader onderzoek is nodig om alle parameters af te wegen.

Bijlage 2 Beschrijving plangebied

In onderstaande paragrafen is het plangebied beschreven per discipline: geomorfologie en bodem, grond- en oppervlaktewater, bodemverontreiniging, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, natuur, landschap, cultuurhistorie, verkeer & vervoer en woon-, werk- en leefmilieu.

Geomorfologie en Bodem

De geomorfologie en de bodem van het gebied zijn weergegeven op de links afgebeelde kaarten.

Grofweg kan worden gesteld dat De Wieken overwegend in een beekdal (zonder veenafzettingen) ligt en Vinkenhoef in een dekzandgebied (dat al dan niet bedekt is met een oud landbouwdek).

Bij het vergelijken van de hoogtekartaart en de geomorfologische kaart valt op, dat de hogere delen samenvallen met de dekzandruggen.

Grond- en oppervlaktewater

De freatische grondwaterstand in het gebied wordt in sterke mate bepaald door de beken. De freatische grondwaterstand in het plangebied varieert van circa N.A.P. + 3 m (ter hoogte van de Oude Lageweg) tot circa N.A.P. + 1 m bij de Barneveldse Beek. Het gebied wordt beïnvloed door kwelwater uit het Veluwe-massief, met name in het gebied langs de beken treedt kwel (uit diepere lagen) op.

De huidige ontwatering van het gebied is afgestemd op het agrarisch gebruik.

In het ontwateringspatroon zijn de dekzandruggen onder de Oude Lageweg/Hogeweg en het beekdal goed te herkennen.

Op de dekzandrug is nauwelijks een ontwateringssysteem aanwezig vanwege de diepe grondwaterstanden (meer dan 1,5 m – mv).

In het beekdal ligt de grondwaterstand dicht onder het maaiveld (lokaal soms op circa 0,5 m – mv) en is een intensiever ontwateringssysteem van sloten aanwezig.

Tevens hebben de beken een duidelijk drainerende functie. Begin jaren zeventig zijn de beken gekanaliseerd waardoor de verblijfstijd van het water is afgenomen. In de nabije toekomst zal door automatisering van stuwen het water enige decimeters worden opgezet, dat heeft echter nauwelijks invloed op het plangebied.

Bodemverontreiniging

In verband met de voorgenomen ontwikkeling van de directe omgeving van het klaverblad Hoevelaken heeft DHV een historisch onderzoek uitgevoerd.

Uit de inventarisatie van de historische gegevens blijkt, dat het gebied zijn agrarisch karakter grotendeels heeft behouden. De omvang van de bodemverontreinigingsproblematiek wordt hierdoor als gering ingeschat.

Bodemverontreiniging wordt met name verwacht:

- rond boerderijen en bij brandstoftanks;
- bij bedrijven, met name de autobranche;
- sloot dempingen, met name de oude Hoevelakensebeek en een verdedigingslinie.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er stortplaatsen in het gebied aanwezig zijn [16].

Geluid

Door DHV is een onderzoek uitgevoerd naar de bestaande geluidsbelasting in het plangebied [13]. Het blijkt dat veel woningen reeds in de bestaande situatie zwaar worden belast, bij veranderingen in het gebied zal hoogst waarschijnlijk een saneringsplicht ontstaan.

Luchtkwaliteit

Door DHV is een onderzoek uitgevoerd naar de huidige luchtkwaliteit in het plangebied [14]. De luchtkwaliteit in met name buurtschap Vinkenhoef wordt onvoldoende beoordeeld, met name als gevolg van autoverkeer.

Externe veiligheid

Door DHV is een onderzoek uitgevoerd naar de huidige externe veiligheid in het gebied [15]. De risicocontouren van de snelwegen zijn ongeveer 18 meter en de risicocontouren van de hoofdtransportgasleiding worden in de huidige situatie ook gerespecteerd.

Natuur

In deze paragraaf worden de huidige natuurwaarden in het plangebied beschreven. Achtereenvolgens zal kort worden ingegaan op vegetatie, de fauna en de ecologische hoofdstructuur.

Vegetatie

Op de dekzandrug in het plangebied liggen vaak (mais)akkers en graslanden, de dekzandlaagten zijn voornamelijk in gebruik als cultuurgrasland.

Door een te hoog bemestingsniveau zijn geen bijzondere floristischewaarden meer aanwezig.

De wegbermen (inclusief spoor- en snelwegbermen) in het plangebied zijn in het algemeen wat droger, schraler en soortenrijker dan de cultuurgraslanden. Het aantal soorten in de bermen ligt in het algemeen boven de 20.

Beter ontwikkeld zijn de vooral langs de kavelgrenzen gelegen beplantingen in het plangebied. In de lagere delen betreft het vooral boomrijen langs de kavelgrenzen met Zwarte Elzen en Wilgen.

Langs de wegen zijn de omstandigheden wat droger en bestaat de beplanting met name uit Zomereik.

De houtsingels bieden vooral onderdak aan kleine zoogdieren, zangvogels en insecten. Door de geringe breedte is de verdere betekenis voor flora en fauna beperkt.

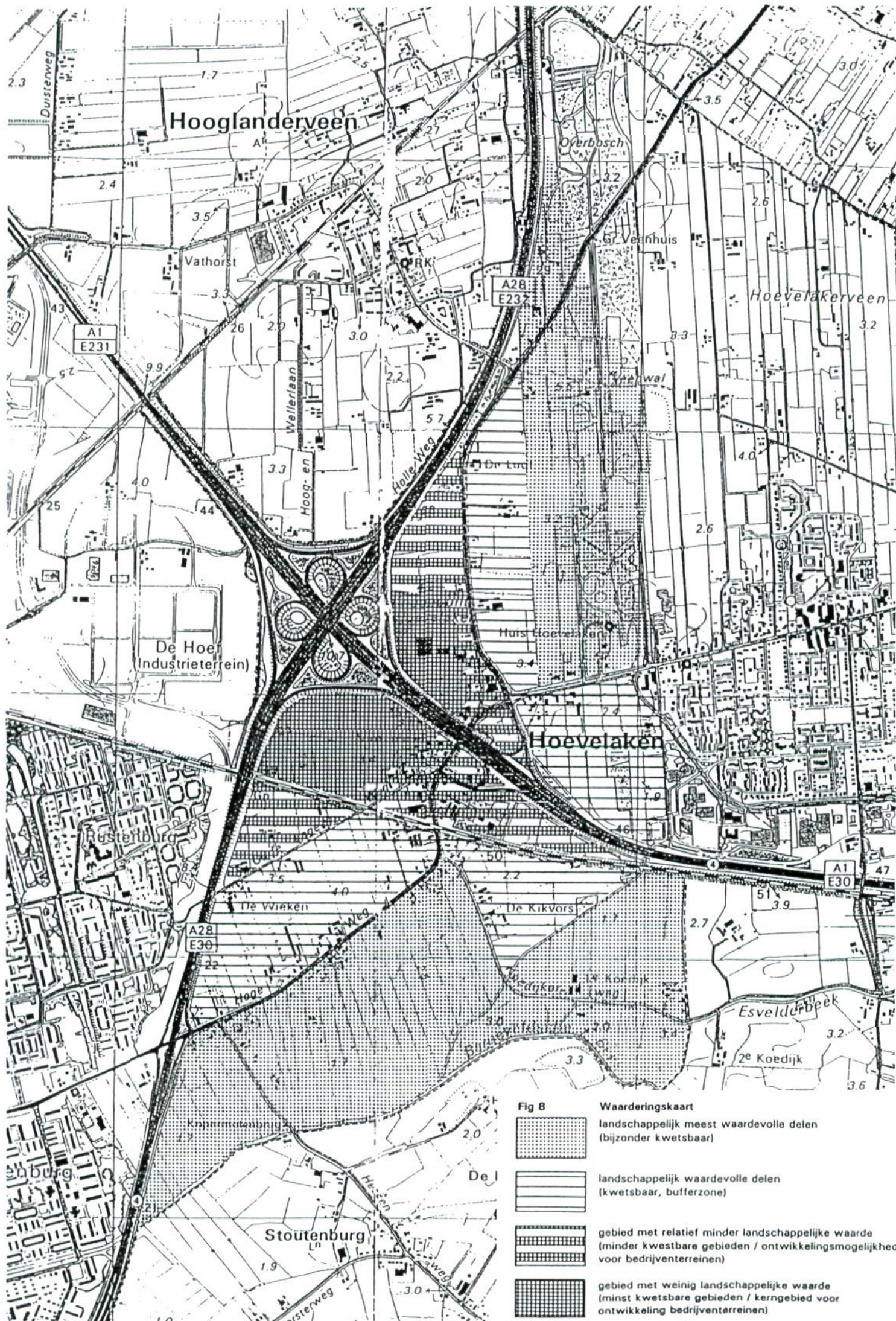
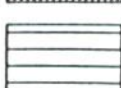

Fig 8

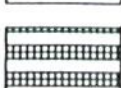
Waarderingskaart

landschappelijk meest waardevolle delen
(bijzonder kwetsbaar)

landschappelijk waardevolle delen
(kwetsbaar, bufferzone)

gebied met relatief minder landschappelijke waarde
(minder kwetsbare gebieden / ontwikkelingsmogelijkheden
voor bedrijventerreinen)

gebied met weinig landschappelijke waarde
(minst kwetsbare gebieden / kerngebied voor
ontwikkeling bedrijventerreinen)

De vochtige tot natte oevers van de beken waren blijkens een onderzoek uit 1986 in het algemeen ruig en vrij soortenarm.

Naast ruigtevegetaties groeiden er alleen hoogopgaande grassen als Liesgras en Rietgras. Daarnaast werden Kweek, Grote brandnetel en Veenwortel veelvuldig op de oever aangetroffen. Op één plaats langs de Hoevelakense beek werd Moerasbeemdgras waargenomen.

Fauna

In de systeemanalyse De Wieken/ Vinkenhoef worden een viertal deelgebieden onderscheiden. Het grootste aantal soorten dieren (50 soorten: zoogdieren, vogels, amfibieën, vissen en insecten) is in deelgebied 1, het grootste deelgebied aangetroffen. Deelgebied 1 kent de minste verstoringen. Bovendien liggen de beken, die een extra biotoop en een ecologische verbindingszone vormen, in dit deelgebied.

Ecologische verbindingszone

De beken zijn aangewezen als onderdeel van de ecologische verbindingszone.

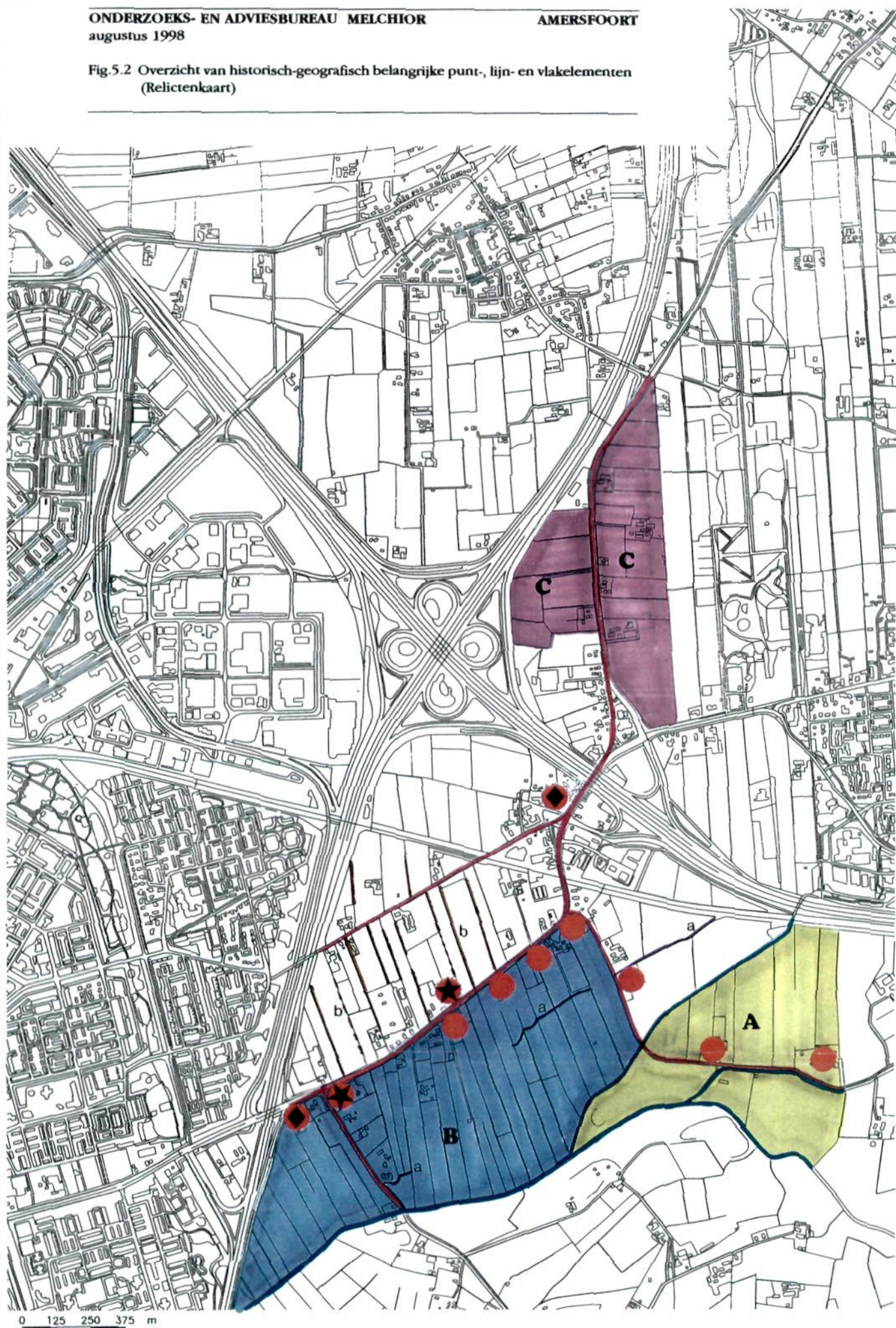
Landschap

In de visueel ruimtelijke analyse en waardering [17] worden drie deelgebieden onderscheiden:

- het beekdallandschap;
- het overgangsgebied van Vinkenhoef en De Wieken;
- Omgeving toe- en afritten van de A1 bij Hoevelaken;
- het overgangsgebied bij de Nijkerkerstraat.

In naaststaande figuur is de integratiekaart waarop direct – in geografische zin – afleesbaar is welke gebieden in hoge mate een visueel-ruimtelijke betekenis bezitten en/of kwetsbaar zijn en welke gebieden niet (of niet meer). In weze vormt deze figuur daarmee een zoneringskaart voor de verdere ontwikkeling van De Wieken/ Vinkenhoef.

Fig.5.2 Overzicht van historisch-geografisch belangrijke punt-, lijn- en vlakelementen
(Relictenkaart)

Cultuurhistorie

De relatie geomorfologie – grondwatertrap – bodem – occupatiegeschiedenis (cultuurhistorie) manifesteert zich nog steeds in het plangebied.

De hoofdstructuurlijnen in het plangebied blijken vooral door de geomorfologie te zijn bepaald. De relatie tussen het geomorfologische basispatroon, de occupatiegeschiedenis en het daaruit resulterende visueel-ruimtelijke beeld uit zich in een landschappelijke driedeling van:

- a) kampontginningen;
- b) kleinschalige veenontginningen;
- c) overgangsgebieden tussen a en b.

De drie landschapstypen vormen samen een afwisselend en vrij besloten landschap. Op de hiernaast afgebeelde kaart zijn de betreffende gebieden weergegeven alsmede de aanwezige relictten in de vorm van boerderijen Vinkenhoef, Maxhoeve en twee voormalige tabaksschuren.

In het gebied komen geen monumenten voor, modelboerderij Vinkenhoef is aangemeld voor de Rijkslijst.

Op het gebied van archeologie zijn de verwachtingen hoog gespannen gezien de hoge ligging van een deel van het gebied op een dekzandrug. Bij de planning is reeds rekening gehouden met eventueel noodzakelijk archeologisch veldonderzoek.

Verkeer & vervoer

Het gebied wordt voor een groot deel begrensd door de rijkswegen A1 en A28.

De A1 verbindt Amsterdam en Utrecht met de regio Twente en Noord-Duitsland.

De A28 vormt de verbinding Rotterdam/ Den Haag/ Utrecht en Zwolle/ Groningen/ Leeuwarden.

Gevolg is dat veel verkeer langs Amersfoort rijdt.

De A1 en de A28 (ten zuiden van knooppunt Hoevelaken) zijn in het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVVII) aangewezen als achterlandverbindingen. De A28 ten noorden van knooppunt Hoevelaken is aangewezen als hoofdtransportas. Voor de achterlandverbindingen is een streefbeeld gesteld van maximaal 2% congestiekans in 2010, voor hoofdtransportassen is de congestiekans vastgesteld op 5%. Deze eisen stellen zeker ook voorwaarden aan de ontsluiting van het bedrijventerrein, waarbij rekening gehouden dient te worden met de aanleg van Vathorst en de ontsluiting van deze woonwijk als additionele belasting.

Op Vathorst is een station voor treinverkeer gepland; ook de realisatie van randstadspoor en ontsluiting van Vathorst middels deze verbinding behoort nog tot de mogelijkheden.

Deze ontwikkelingen hebben alle invloed op het verkeersaanbod over het bedrijventerrein.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein Wieken/ Vinkenhoef zal slechts een relatief klein effect hebben op de automobilititeit over de ontsluitingsweg en de afritten.

Er bestaat een doorgaande fietsroute over het terrein, langs de Oude Lageweg.

Het terrein is in de huidige situatie ook bereikbaar met de streekbussen richting Hoevelaken/ Leusden.

Woon-, werk- en leefmilieu

In het gebied overheersen een viertal functies: wonen, werken, intensieve landbouw/veeteelt en infrastructuur.

Het gebied staat sterk onder druk door de uitbreidende infrastructuur, zowel knooppunt Hoevelaken, de spoorweg Amersfoort-Apeldoorn als de Hogeweg en Nijkerkerstraat, en de autonome ontwikkeling van bedrijvigheid.

Uit de studies door DHV naar geluid [13] en luchtkwaliteit [14] blijkt, dat de woonfunctie sterk onder druk staat en ten gevolge van de autonome ontwikkeling steeds meer onder druk zal komen te staan.

Richting de beken (Hoevelakensebeek, Barneveldse beek en Esvelderbeek) en het Hoevelakense Bos neemt de druk op het woon-, werk- en leefmilieu af.

Deze gebieden worden gebruikt voor landbouw en veeteelt; er is daardoor in deze gebieden wel sprake van diffuse verontreiniging.

